

NR 7-8
UPRUSTING
MORALSK
TIDSKRIFT FOR

värld i bild
NY

TIDSKRIFT FÖR
MORALISK UPPRUSTNING

Utkommer en gång i månaden

Utgives av IDÉ och KULTUR
Sveavägen 34 6 tr
111 34 Stockholm
Tel 08/10 34 56

Nr 7-8 - 1975

I redaktionen
Finn Harald Wetterfors
Jan Franzon
Gunnar Wieselgren
Lennart Sjögren ansv utg

Nordiska medarbetare
Einar Engebretsen och
Eva Riise Hanssen Norge
Keld Jørgensen Danmark

PRENUMERATIONSPRIS
per kalenderår (12 nummer)

Sverige kr 30 -
Postgiro 70 61 90 - 6

Finland mk 25 -
Postgiro 11 20 95 Helsingfors
Lösnummerpris kr 2 50 mk 2

© NY VÄRLD I BILD

Tryck Br Tønges Oslo

Omslagsbilden

Tibetansk mor och son vid ett mote med *Song of Asia* gruppen i ett tibetanskt centrum i Schweiz. Se vidare sid 10-11

'Asiens sång' till Norden

I september gastas Danmark och Norge av den asiatiska musikalen *Song of Asia* (Asiens sång). *Ny Värld i Bild* har under våren rapporterat om dess insatser i Frankrike och Tyskland och tidigare om dess inflytande på flera länder i Asien.

Song of Asia är som våra läsare vet något mer än en musikal i vanlig mening. Den är ett uttryck för en kontinents lidanden och umbaranden, en kavalkad av dess fargrika traditioner och glädjeamnen och en vision av en ny framtid för dess myllrande miljoner.

Få av de många svenskar som särskilt under de senaste femton åren så djupt engagerat sig i problemen i Asien har haft möjligheten att själva på ort och ställe möta den kontinent vi talar om. Istället måste vi förлита oss på de uppgifter och tolkningar av förhållandena därute som andra ger oss.

Nu kommer Asien till oss i form av *Song of Asia*. NVIB lyckonskar dem som får en chans att möta dessa ungdomar under deras nordiska besök och ta del av deras erfarenheter. Vi hoppas också att de själva kommer att få något av tiden här att ta med sig tillbaka till sina länder.

Och våra läsare kommer även i fortsättningen att kunna följa deras insatser.

Rädda för revolution

FORANDRING är ofrånkomlig i alla framtidsprognoser och sannolikhetskalkyler är förändring den sakraste posten.

Den standiga förändringen sker inom och omkring oss. Vi blir exempelvis äldre och vårt återstående liv kortare dag för dag, år från år, antingen vi accepterar det eller inte.

Vi kan uppleva förändring som förbättring eller försämring. De som redan har det bättre än de flesta är naturligt benägna att motarbeta varje förändring som riskerar att bli en försämring. De som har det sämre vill gärna ha en förändring av samhället och världen så att de får det bättre.

Så länge överflöd och nod är fördelade som de nu är i världen — och förändringen hittills tycks bara innebära att klyftan mellan rika och fattiga växer — så måste kraven på en radikal omfördelning bli allt starkare.

Att försöka hindra en fortsatt förändring av världen omkring oss i den riktningen är sakerligen ett hopplöst företag. Men vi kan ha olika mening om drivkrafterna och målet. Den kanske skarpaste ideologiska skiljelinjen i dagens värld gäller den olika synen på förändring inifrån och förändring utifrån. Skall den ofrånkomliga förändringen börja inifrån människan eller utifrån samhället?

Förändring inifrån måste vara frivillig. Den innebar en viljans och hjärtats förvandling. Många vill förneka att en sådan förvandling är möjlig, eller i varje fall att den har någon betydelse för omvärlden. De har inte själva upplevt den — och de har inte sett någon övertygande yttre förändring hos dem som säger sig ha upplevt den.

Människor, som inte tror på frivillig förändring och som samtidigt inser att världen måste bli annorlunda, kan bara tro på en förändring genom tvång och våld.

När Frank Buchman i Visby 1938 höll sitt märkliga tal till Sverige och Norden handlade det om förändring inifrån av samhället och världen. Han varnade den gången för gavs för ett hotande världskrig. Hans ord är än mer aktuella inför dagens hotande världskatastrof.

Han talade om en trestegs-förändring: vackelse — revolution — renessans.

Vackelse är inre förändring. «Det är mycket bra, det är nödvändigt», sade Frank Buchman. «Men vackelse gäller bara ett plan. Att stanna där är att tanka för lågt. Om vi inte har större krav är det ute med oss. Nasta steg är revolution. Det är obekvämt. Många kristna gillar inte ordet. Det skrammer dem. Det får skinnen att knöttra sig på dem.»

Varför är så många av oss rädda för en revolution? Vad

är det i en sådan förändring vi är rädda för? Skräms vi av tanken att vi måste dela med oss av det vi har till dem som inte har, att ge av vårt överflöd till dem som lider nod? Är vi rädda för en materiell försämring? Är det kristet att tanka så?

Jesus har sagt fruktansvärda ord om den radslan, exempelvis i Matt 19 23: «Sannerligen säger jag eder: För den som är rik är det svårt att komma in i Guds rike.»

Det vi har anledning och rätt att frukta är en yttre revolution som inte motsvaras av en inre. En revolution som inte har sin drivkraft och grund i den vackelse som Frank Buchman talade om i Visby och som Paulus talar om i Romarbrevet 12 2: «Och skicken eder icke efter denna tidsålders vasende, utan förvandeln eder genom edert sinnes förnyelse så att I kunnen prova vad som är Guds vilja och vad som är gott och valbehagligt och fullkomligt.»

Att stanna vid vackelse är att tanka för lågt, sade Frank Buchman.

Att stanna vid revolution är också att tanka för lågt. En revolution som inte leder till renessans, till andlig och moralisk förnyelse, leder till ett samhälle och en värld där de nya makthavarna måste motarbeta en i langden ofrånkomlig förändring med hemlig polis, våld och förtryck.

Nils Gosta Ekman

En naturlig plats för barnen

— Mitt mål är att lara barnen att följa sitt samvete, gora vad de vet är riktigt, tanka på andra och inte satta sig sjalva i centrum. Vi gor ett stort misstag nar vi satter barnen i centrum. De blir avgudade och nar de spelar upp slits alla vi andra i stycken. Barnen skall ha sin riktiga och naturliga plats i familjen. De behover mycket omsorg och vård, men de bor inte vara i centrum.

Det är Sigrød Meier Andersen som sager detta. Hon är dansk forskollare som nu har bott ett år i Sverige. De senaste åren har hon lett en stor leksskola i en forstad till Kopenhamn. Forre det ledde hon en kommunal forskola i Nakskov på Lolland. Sjalv kommer Sigrød från en gard på Fyn, där hon var nummer sju av tio syskon.

— I mitt eget hem hade vi barn en naturlig plats, men vi var aldrig i centrum. Mina foraldrar brukade t ex varje dag ha en andaktsstund där gårdsfolket och hela familjen var med. Det som lastes var inte speciellt avsett for barn och gick ofta over huvudena på oss. Men vi fick likval vår andliga naring genom det, och vi visste var våra foraldrar hamtade kraft for varje dag.

— *Nagra havdar med kraft att forskolorna skall vara helt ideologiskt neutrala och att det inte får forekomma nagon form av andlig paverkan av barnen. Vad anser du om detta?*

— Jag tror vi i våra nordiska lander har kommit till en punkt där vi behover en verklig «mot-

ståndsrørelse» mot sådana direktiv. Det paradoxala är att medan de allra flesta foraldrar doper sina barn och lovar att de skall uppfostras i den kristna tron, så forsoker våra lagstiftare att driva igenom en forskola utan kristet innehåll. En gång då jag ovtog en ny forskola sa min foregångare till mig: «Kommunstyrelsen vill inte att du talar med barnen om Gud, så det skall du vara mycket forsiktig med.» Jag svarade att det kunde jag inte ta hänsyn till. Jag tankte följa min egen ovtygelse och om kommunstyrelsen avskedade mig var det deras sak. I åtta år har jag gjort detta och jag har aldrig hort ett kritiskt ord från någon. Jag har t ex brukat ha en bibelstund med barnen och personalen varje vecka. Jag har många gånger fått hora, att det som barnen bast kommit ihåg från åren i min leksskola var denna stund. En präst skrev till mig och berättade om ett ungt foraldrarpar som inte var gifta, men som hade kommit till rätta med sitt aktenskap genom det som deras två barn fått i leksskolan.

Sigrød Meier Andersen

— *Men vad sager foraldrar som sjalva är ateister och som har sina barn i en leksskola där de får hora om Gud?*

— Pratar man med dessa foraldrar på tumanhand finner man att de i grund och botten garna vill att barnen ska få chansen att finna det som de sjalva inte har funnit. Jag har aldrig mott problem på det området.

— Jag tror fruktan är stark i många människor, inte minst fruktan for vad andra ska tanka om dem. Desto viktigare är det att vi i forskolan inte är ledda av sådan fruktan, utan ger vår djupaste ovtygelse till barnen.

— Lika viktigt är det att vara helt fri gentemot barnen. Jag kan t ex lätt komma i det laget att jag är ute efter att vinna barnens vanskaper, medan det borde vara mig helt likgiltigt vad de tanker om mig.

— Barn lever oändligt mycket mer med i våra liv än vi tror De är så nära Gud och låta att leda in under Guds andliga påverkan Men vi vuxna sparrar ofta vagen

Inkludera barnen

— *Hur mycket skall vi föräldrar inkludera barnen i det vi själva går igenom av kamper och svarigheter?*

— Jag tror föräldrar överlag inkluderar barnen för lite Berätta för dem om de kamper ni går igenom! Tala om för dem hur svårt det kan vara att göra det som är rätt Ett litet exempel från de senaste dagarna, då jag hade ansvar för två barn, sju och fem år i hemmet där jag bor Barnen var ovanligt vilda och krävande när det blev sängdags Jag var fortvivlad eftersom jag hade viktiga brev jag måste få postade den kvällen Min tanke var att berätta för barnen om breven och de människor i frammande land som skulle få dem Utan att de lade sig snabbt med en gång skulle breven inte bli skrivna Det är väl onödigt att säga att situationen förändrades med en gång och jag fick breven skrivna Det varsta för barnen är om deras närmaste är stressade av en massa saker, som de små inte vet något om

De problem en familj står inför kan bäras av alla i familjen, även de små, när de inkluderar på rätt sätt Barn har en förmåga att förstå och ge sin kärlek som vi ofta glommer Ge barnen det djupaste vi själva har Ge dem vår kontakt med Gud i de vardagliga små tingen Berätta för dem det vi själva lär oss Dela till och med med dem vår egen hjälplighet Då

finner vi att deras tro växer, deras förhållande till Gud blir verkligt

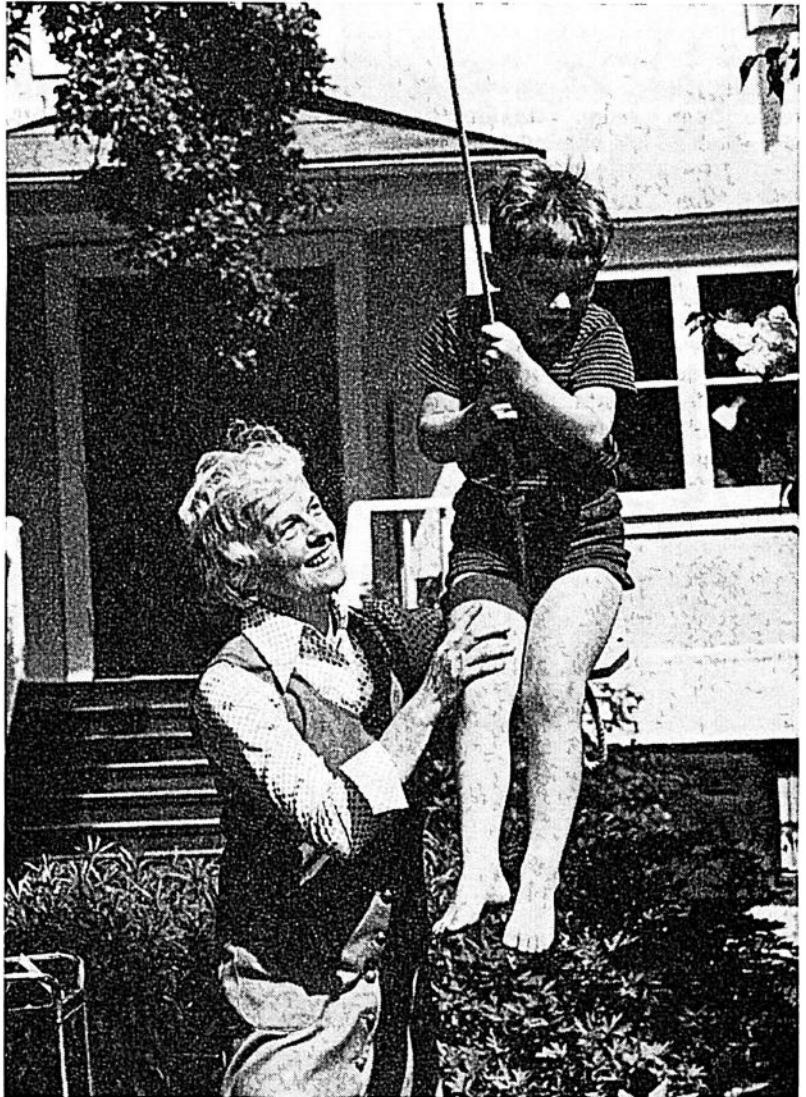
— *Hur pass auktoritära bör vi föräldrar egentligen vara?*

— Min hållning är den, att när jag känner att något är rätt, kampar jag för det med allt jag har Men min ståndpunkt måste vara genomtänkt Jag måste låta bli att handla överlat Skulle jag ge föräldrar ett råd skulle det vara det-

ta När ni känner er pressade i en situation med barnen, var då stilla en liten stund Fatta så ett beslut och håll fast vid det Gud belönar ett sådant beslut, nästan oavsett om det är rätt eller gale Det är min erfarenhet

Slutar Sigröd Meier Andersen, som detta år har fått många vänner i Finland såväl som i Sverige

SEJ

Möten i Salisbury

Att Rhodesia en dag kommer att bli Zimbabwe betvivlar val ingen. Frågan är när — och hur. Vilken framtid väntar dess sex miljoner svarta och 275 000 vita?

Rhodesia befinner sig om något land i Afrika inför ett avgorande. Det ligger mitt i den bubblande gryta som södra Afrika är i dag. Med ett undantag när är det omgivet av afrikanska stater, där den svarta majoriteten redan tillkämpat sig eller är på väg att uppnå sin självständighet. Mozambique, som utgör Rhodesias grannland i öster utropade slutet på 500 års kolonialvalde den 25 juni efter tretton års strider. I norr ligger Zambia, i väster Botswana och i söder slutligen Sydafrika, Rhodesias enda officiella kontakt med omvärlden. Näst intill dessa länder gransar Namibia, Sydvest-

afrika, vars framtid haftigt diskuteras i FN och längre norrut Angola. Det har redan sin självständighetsdag fastställt men slits för upp av tragiska inre stridigheter.

«Rhodesia skulle kunna utlösa en världskris, ett tredje världskrig, ett blodbad som vi inte önskar», sade nyligen vice ordföranden för afrikanska nationalrådet, ANC, dr Elliott Gabellah. ANC är det enda tillåtna afrikanska politiska partiet i landet, i vilket de tidigare, ZANU, ZAPU och FROLIZI har uppgått.

«Vi har försökt alla slags konferenser. Vi har lagt upp alla slags strategier. Men de har

slagit slint», fortsatte dr Gabellah. «I vårt land lever vi under trycket av en stor fruktan. Svarta fruktar och misstror vita. Och jag har ofta hört vita säga 'Jag vet inte vad den svarte mannen känner'. Naturligtvis gör de inte det, om de själva fruktar de svarta. Vi (svarta) är t o m rädda för varandra. Vi säger saker och ting vi inte skulle ha sagt därför att vi är rädda för vad andra skall säga. Vi behöver människor som säger vad som är rätt. Människor som handlar utan fruktan.»

Dr Elliott Gabellah talade dagen efter det att — officiellt — 13 afrikaner fått sätta livet till i en sammanstötning mellan olika fraktioner bland hans landsman i en stadsdel i Salisbury, Highfield township. Polisen hade gått till åtgärd och genom sina metoder drivit in ytterligare en kil mellan befolkningsgrupperna i landet.

Men vid detta tillfälle talade Gabellah i ett sammanhang som i och för sig är otänkbart i dagens Rhodesia. Likväl var det inte en hagar, för vi såg vad som hände med egna ögon. Vid dr Gabellahs sida satt Alec Smith, ende son till premiärminister Ian Smith, Sir Cyril Hatty, tidigare finansminister i Roy Welensky's regering, fru H Kachidza, hustrun till ANC:s partikassör, samt en rad andra

Den enda järnvägsbron som forenar Rhodesia och Zambia över Viktori-fallens djupa kanjon är i viss mån symbolisk för förhållandet mellan de båda länderna. Det är också på den

AFRICA: the answer continent

Dr Elliott Gabellah höll ett av huvud-
anförandena vid öppningsmotet för
konferensen i Salisbury. Bakom ho-
nom på plattformen satt svarta och
vita från Rhodesia och Sydafrika
samt deltagare från tjugo länder.

Fyra på plattformen i närbild: Fr v
Alec Smith, Salisburys borgmästare,
Sir Cyril Hatty, tidigare finansminis-
ter samt dr Elliott Gabellah, v ord-
f i ANC.

Omkring 850 personer fyllde salen
för öppningsmotet.

bron över Zambesiflodens vattenkas-
kader som förhandlingskonferensen
mellan Ian Smiths regering och ANC
ager rum i en järnvagsvagn.

svarta och vita från Rhodesia och södra Afrika

Till dem lyssnade en fulltalig publik i Salisbury's största lokal. Där satt Rhodesias finansminister och tillika vice premiärminister, senator Wrathall, två andra medlemmar av regeringen, sex medlemmar av ANC:s styrelse, afrikaner som just blivit frisläppta från internering och extrema högerpolitiker, många av Rhodesias lantbrukare, affärsman och fackförbundsledare, svarta och vita

Alec Smith, 26, hade introducerat Gabellah som «min vän och kollega, en man som är kand för sina höga principer och sitt enastående mod att stå upp för vad som är rätt i vårt samhälle»

Tillfället var öppnandet av en internationell konferens för moralisk upprustning, sammankallad av några av de rhodesianer som satt på plattformen denna kväll. Till dem hade deltagare från tjugo länder anslutit sig, bland dem mer än hundra av alla raser från Sydafrika

Det kan vara värt att återge

ytterligare något av vad dr Gabellah sade «Vara problem är oss mänskligt övermaktiga. Men det finns en makt som vi inte utnyttjat. Det är Guds makt. Den börjar i er och i mig. Låt oss enas om en regel. Vi tänker inte fråga efter vem som har rätt utan efter vad som är rätt. Det finns inte två saker som är rätt samtidigt. Låt oss utgå därifrån och börja nu och vi kommer att finna en lösning på Rhodesias problem, för denna del av kontinenten och för världen.»

Alec Smith underströk vad Gabellah sagt «Gud har en plan för att hela splittringen och om vi satsar allt på den planen kan vi ta itu med hatet, fordömnarna och orättvisorna. Problemen kommer att lösas om vi alla börjar med att se efter var vi själva behöver bli annorlunda. Jag har själv måst göra det.»

Detta slag av kommunikation är något nytt i dagens Rhodesia. *Rhodesia Herald* ansåg den så anmärkningsvärd att den rubricerade sitt referat av öppningsmotet med orden «Wrath-

hall lyssnar till Gabellah» (min kursivering). Den följande veckan agde otaliga sammanträffanden och samtal av liknande slag rum på konferensen, som hölls i Rhodesias universitet. Politiskt sett var kommunikation omöjlig. ANC satt i dagliga förhandlingar både om sin egen framtid (— de inre spänningarna i ANC är också stora och en av orsakerna till dess svårighet att finna en entydig politisk handlingslinje gentemot regimen) och om sin inställning till en författningskonferens. Till konferensen för moralisk upprustning kom dock människor från båda sidor och fann en ny dimension för förändring i landet, grundad på förvandling av människors motiv.

En av dessa var pastor A. T. Kanodereka, församlingsledare för en metodistkyrka i Harare township. Flera av hans församlingsmedlemmar hade i sina egna familjer fått kanna på följderna av nedskjutningarna några dagar tidigare. Pastor Kanodereka tillhör ANC och står dess ledarskap nära. Dit hör biskop Abel Muzorewa, ordförande för ANC. Det är överhuvudtaget påfallande i hur hög grad präster ställt sig i spetsen för afrikanernas självständighetskamp. Pastor Kanodereka har tre gånger, senast i mars i år, blivit arresterad och även internerad på grund av detta engagemang.

Kanodereka berättade också att han under sju år varit placerad i en församling i nordöstra Rhodesia, där striderna mellan regeringstrupper och frihetsgerillan pågått sedan de-

Wycliffe Khagula, tjänsteman i Kenyas kooperativa förbund och hans fru Jane i samspråk med Peter Anderson som tidigare var lantbrukare i Kenya

cember 1972 Han hade sett både svarta och vita falla Och då hade han kant att han som kristen inte kunde acceptera någon skillnad mellan människor på grund av hudfarg «När jag var för mig själv bad jag för alla Vad är svaret på detta lidande? Han fortsatte «Jag har varit mycket bitter Under mina sjuttio år som präst har jag knappast talat med vita Idag talade jag för första gången med en vit rhodesian om vårt land Vi talade om de moraliska behoven här Jag sade 'Vi kommer att finna en lösning om vi börjar med oss själva »

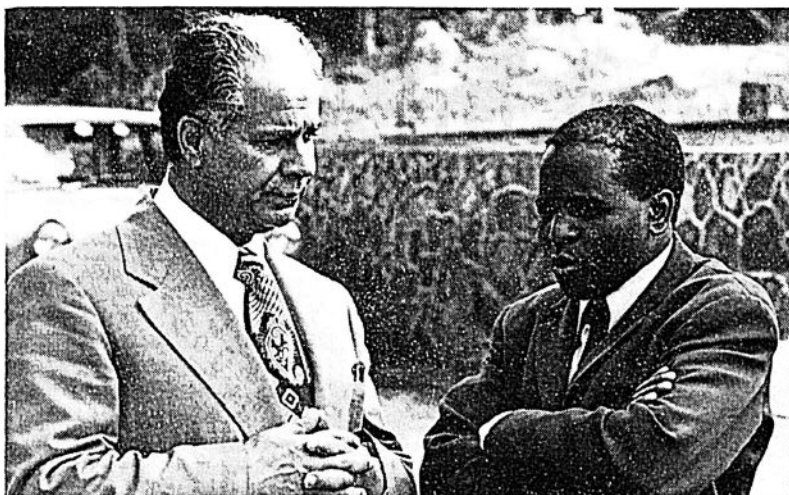
Vid ett par tillfällen inbjöd Kanodereka sedan deltagare i konferensen att besöka hans kyrka för att tala till och lära kända församlingsborna Jag deltog i ett av dessa besök Det var första gången vita togs emot där Pastor Kanodereka hade själv övervägt mycket om han på grund av den spända situationen skulle våga försöket Men vi motte en hjärthet och generositet som inte var att ta miste på, tvärtom vad vi hade anledning att vanta oss Det finns en storsinnet, en önskan om att finna ett sätt att leva

Forts s 22

Yusuf Khamiz, arabisk facklig ledare från Tel Aviv överlaggar med Albert Mugabe, v generalsekreterare för det afrikanska LO (överst)

Utlandska konferensdeltagare fick många kontakter under besök i afrikanska stadsdelar Här på ett utbildningscentrum för handikappade Dess grundare och ledare, Jairos Jiri (i mitten) berättade om denna och sex liknande skolor han grundat

Pastor Kanodereka (se artikeln) inbjöd vid upprepade tillfällen deltagare i salisburykonferensen till sin kyrka i Harare, den stadsdel där samma vecka flera afrikaner dodats under oroligheterna Några av församlingsmedlemmarna 'brast' ut i en dans vid ett av besöken (th)

Song of Asia i Europa...

Ovan Två unga män från Indien och Filippinerna var gäster hos familjen Lapierre i Thionville, Lothringen

Th På torget i Bensheim nära Frankfurt kring Song of Asias bokbord. Bilden är tagen efter en gudstjänst i Bensheims katolska kyrka, där biskop Class, ordförande i tyska evangeliska kyrkans råd, välkomnade asiaterna

Nedan I Tyskland fyllde teatrar i Bensheim, Mannheim, Bonn och Berlin. Bilden är hämtad från Mannheims nya jätteteater Rosengarten

När detta skrives har 60 unga asiater från tolv nationer i Asien och Stilla havsområdet besökt fyra europeiska länder Schweiz, Frankrike, Tyskland och Nederländerna

Med sin musikal «Song of Asia» har asiaterna hjälpt till att bygga broar mellan kontinenter. Av naturliga skal tas de flesta fotos från en sådan turné vid officiella mottagningar och fullpackade teatrar. Men det verkliga brobygget ägde ofta rum mellan och emellan i de hundratals hem som tagit emot asiaterna som gäster. Därför inleds denna bildsvit med ett foto från ett franskt hem

kommer snart till Norden

NORGE inbjuder 'Song of Asia'

I CDU s partihögkvarter överlämnar dr Jurgen Todenhofer, CDU talesman i u-hjälpsfrågor, en «Konrad Adenauerplakett» till Niketu Iralu från Nagaland i nordöstra Indien

Statssekreterare A Bruck talar vid den officiella mottagningen i SPD s partilokal i Forbundsdagen i Bonn. Th Adolf Scheu, SPD, som tillsammans med sin CDU kollega Otto Wulff inbjöd Song of Asia till Bonn

Nedan ZDF, tyska TV s andra kanal, filmar en scen ur Song of Asia. Mer än tio miljoner tyskar såg utdrag ur musikalen i TV sandningar

Under en pingstkonferens på Uppigård Bolkesjø hotell växte det fram en övertygelse om att Song of Asia är en chans som vi i Norge inte får låta gå oss ur handerna, skriver Ny Verden, vår norska kollega, i sitt juni-nummer. Tidningen fortsätter

En inbjudan att besöka Norge, undertecknad av 52 personer, har sants till den grupp av 60 unga asiater som står bakom Song of Asia. I inbjudan heter det bl a

«Ett sådant besök kan hjälpa oss alla att förstå och värdesätta varandras kultur, rikedomar och problem, så att vi bättre kan bara varandras bordor»

Besöket skulle bli från 15 september omkring tre veckor framåt

Vilka mål har asiaterna satt för sin europatur, som hittills fort dem till Frankrike, Tyskland och Schweiz? Aldrig tidigare har ungdomar från tolv asiatiska länder, från Turkiet till Papua Nya Guinea, tillsammans skapat ett skådespel och tagit ut det på en sådan resa. Varför gör de det?

De säger själva att de kommer med enkla sanningar som världen håller på att glomma. Att enhet och samarbete kommer först genom förvandling hos människor. Att arlig bon om förlåtelse övervinner hat och sakrar fred. Att radikal förändring av människors motiv är en snabbare väg till en rättfärdig värld än vad våldet är.

De bygger detta på erfarenheter som de själva gjort och hela tiden gör i sitt dagliga samarbete

Forts s 22

System och människor

OMVALVNINGARNA i vår epok kan på ett avgörande sätt leda till nya utgångslagen, metoder och uttryckssätt. Men de ändrar ingenting i det väsentliga målet som moralisk upprustning gjort till sitt: att hos individen vacka den samvetetsrost som leder honom till att av inre övertygelse göra sig till ett instrument för social omvandling.

I en sådan människa tänds en inre eld som driver henne till en oavbruten förnyelse av tro och handlande genom att hon lyssnar till Gud, till sin inre röst.

Den grundinställningen är och måste vara oberoende av rådande politiska system. I den man hennes eget land respekterar samvetsfriheten kan ingenting hindra en människa att leva efter höga moraliska principer och hjälpa sin omgivning att göra detsamma.

Ideal och verklighet

Finns det i de system som nu är rådande i världen några som är mera öppna för att gynna ett sådant sätt att leva?

Det kapitalistiska systemet och dess miljö tycks inte stimulera ett osjälviskt handlande, även om det tillåter en viss frihet för individen. En mängd generosa initiativ tas, det måste

erkännas, men systemet frambringar ofta människor som hellre låter sig betjanas än tjäna.

Kommunismen utvecklar hos miljoner människor en obestridlig hangivenhet, i många fall offervilja. Men i de kommunistiska samhällena tycks tvånget som princip ha blivit så etablerat att de också neutraliserat det bästa i denna offervilja.

Man skulle kunna göra långa utläggningar kring frågan om man skall bedöma systemen utifrån deras effekt eller utifrån deras ideal, och om de aktuella realiteterna i kommunismen och kapitalismen är olyckliga urspårningar från ett i grunden sunt program, eller bekräftelser på att någonting är fel från början.

I varje fall är de mänskliga relationer och den livsstil, som växt fram ur kapitalismen, långt avlägsna från vad de människor drömde om, som för två hundra år sedan föreställde sig att individens frihet, och den ensam, skulle möjliggöra utvecklingen av en mänsklighe-
tens familj.

På samma sätt har kommunismen, sådan den praktiseras idag, bara en avlägsen likhet med de generosa intentioner ur vilka den föddes.

Marxisterna säger: Det finns ingen kapitalism med ett

Ar den uppgift Moralisk upprustning påtagit sig beroende av politiska system?

Jean-Jacques Odier har i Ny Värld i Bilds franskspråkiga kollega TRIBUNE de CAUX gjort några personliga reflexioner kring den frågan mot bakgrund av handelseutvecklingen i Indokina, som han följt på nära håll

mänskligt ansikte, ty kapitalismen renodlar begäret efter högsta möjliga vinst, och det leder obehagligt till att de svagare krossas.

Icke-marxisterna genmalar: Det finns ingen kommunism med ett mänskligt ansikte, ty där en grupp människor anser sig sitta inne med en unik sanning, där kan det inte finnas någon frihet.

Den dubbla omvandelsen

Ar nu dessa båda påståenden att betrakta som slutgiltiga domar? Nej, inte om man raknar med möjligheten att människan kan ändra sig ifrån.

Ar det formatet att i så fall göra gallande att kommunismen och kapitalismen har samma behov av en människotyp som arbetar för en moralisk upprustning?

Andrej Sacharov, den ryska vatebombens fader, skriver: «Man kan bara övervinna motsägelserna och de tragiska faktorna i vår tid genom att narma de kapitalistiska och socialistiska strukturerna till varandra och modifiera dem båda.» En syntes kan i själva verket inte tankas genom en sammanlevnad mellan två system som har motsatt uppfattning om så fundamentala frågor som de demokratiska friheterna och den privata äganderätten.

Om mänskligheten skall kunna hoppas på att inom en närmare eller mera avlagsen framtid få uppleva en varaktig fred, dvs en jämvikt, som inte framstär militär, så måste de mest progressiva och dynamiska inom de båda systemen arbeta för den dubbla omvandelsen

Besegra egoismen

De senaste handlingarna i Indokina understryker aktualiteten i dessa frågor I Sydvietnam, i första hand, har den påfallande mjukheten i den nya regimens maktövertagande fått en del människor att tro att kommunismen tillgodogjort sig vissa laxor från de senaste trettio åren, och att ordning och frihet, som man traditionellt tänker sig som motsatsar, har kanske inte ar oförsonliga Andra menar att silkesvanten bara doljer järnhanden

Vilka metoder som an man tillämpas, ar det en total omstoppning av samhället det ar frågan om både i Sydvietnam och Kambodja «Vi skall upprätta», heter det i Saigon, «en fri och rättvis socialistisk regim, öppen mot världen Ett exempel för andra folk »

Ar en sådan målsättning möjlig att realisera utan den dynamik som ligger i en moralisk upprustning? Det ar betecknande att bland de första åtgärder som vidtogs av de nya herrarna i Saigon var en sanering av moralen Myndigheterna ar verkligen medvetna om att en upplöst moral ar en onyttig lyx och ett element av splittring och oordning som hotar den nödvändiga nationella insatsen Men vilken disciplin man an ålägger den mänskliga naturen söker den alltid skapa nya möjligheter att tillfredsställa sin egoism Om ett land vill genom-

fora en förnyelse ligger det alltså i dess intresse att uppmuntra varje inre övertygelse som får människorna att hålla tillbaka sin egoistiska stravan, och att hjälpa sina medmänniskor in på samma väg

Ar nu indoktrinering, påtvingad självkritik eller i sista hand eliminering av de motsträviga de enda medlen att få bort egoismen ur människohjartat? Eller kan människor lara sig behärska konsten att med exemplet makt, genom odmjuk uppriktighet, genom sin övertygelses kraft vaca en starkare ansvarskansla hos andra människor?

Den dag marxisterna inser rackvidden och effektiviteten i en sådan revolution, så kommer de, kanske fortare an andra, att skapa det samhälle som alla människor drommer om

Landerna i Indokina, som upplevt krigets fälor, fångenskap och tortyr, skulle kunna bli de första att slå in på denna annu obeträdda väg Skapandet av ett samhälle där varje människa — för att citera Frank Buchman — äger den inre disciplin hon behöver och den inre frihet hon langtar efter Där varje medborgare kan ställa sin begävnin, sitt kunnande och sin fantasi i sitt lands tjänst, i en sund och fri tavlning med sina medmänniskor

Men handlingarna i Indokina ar också en utmaning till den kapitalistiska världen, som i dem ser ett dunkelt hot mot sin egen valfärd och egoism På vissa håll fruktas man att andra länder skall följa i Vietnams och Kambodjas spår Denna fruktan ar berättigad endast i den mån som förändringarna i det kapitalistiska systemet går alltför långsamt eller ar alltför blygsamma Det ar bara om vä-

ra länder med växande beslutsamhet gör rättvisan till en av samhällets drivande krafter, som vi kan hoppas på att kommunistländerna skall få större respekt för frihetsbegreppet

Tro eller våld

Det ar kanske nyttigt att i en tillbakablick ställa frågan Vad har vi gjort i den så kallade fria världen för att försöka hjälpa Diems och Thieus Sydvietnam att bota det sociala ondet som sedan tjugo år undergrävt landet mera effektivt an kommunistiska undermineringar? De av oss som i moralisk upprustning andä sattu detta mål för Sydvietnam måste erkänna att vi gjort för litet och kom för sent

Handlingernas bakslag tvingar oss konstatera att vi skulle ha behövt handla med större djärighet och uthållighet på en mycket högre nivå Men det som inte kunde göras under en regim låter sig kanske göras under en annan Det ar dock alltid omutliga och osjälviska människor som ar de skapande i en omvandling Där ligger i varje fall det hopp vi hyser för alla de vänner vi har i Vietnam

En väsentlig fråga återstår Ar det verkligen möjligt att inifrån omforma system som ar så oförsonliga som den kapitalistiska infrastrukturen och den kommunistiska apparaten? Det ar ingen skam att erkänna att tvivlet i dessa sammanhang ofta tar en i ett strupgrepp Har kravs en tro som kan förflytta berg Framgång i ett sådant företag, och till och med det beslutsamma genomförandet, beror helt på måttet av vår tro Har vi inte denna tro återstår bara våldet, med oberäkneliga konsekvenser i sitt slaptåg

Jean-Jacques Odier

David Crowchild

De majestätiska Klippiga bergen — naturens egen katedral — bildade bakgrunden till motet för Moralisk upprustning som hölls i Banff, västra Kanada, i juni. Temat gällde framst Kanadas och USA:s gemensamma uppgift i världen. 350 personer hade samlats, inte bara från Kanada och USA men också från 16 andra länder. Där fanns svarta och vita från Sydafrika, maori och pakeha (vita) från Nya Zeeland samt deltagare från Kenya, Nigeria, Iran, Frankrike, Sverige, Indien och England.

Alla välkomnades med naturlig värdighet av indianhövdingar och andra företrädare för indianstammar som bebott dessa trakter sedan urminnes tider. De berättar hur de redan länge intresserat sig för Moralisk upprustning och varit med om olika insatser i andra delar av

Det skrattande vattnet

Möte med indianhövdingar i Kanada
Rapport för Ny Värld i Bild
av Phyllis Cameron-Johnson

världen. Nu uttryckte de sin tacksamhet för att människor från så många länder kommit till dem.

En av Sarcee-stammens hövdingar, David Crowchild, inledde samvaron med orden: «Jag hoppas att konferensen har blivit till en hornsten för Moralisk upprustning. Min kontakt med Moralisk upprustning innebär att jag började lyssna till Gud. Jag tänker mycket på de andra länderna i världen och det jag läser i tidningarna om dem. Jag ber för dem. Att vara ärlig och osjälvisk, att ha renhet och kärlek är den enda möjliga vägen.»

Något av visdomen från indianernas urgamla arv fångades av hövdingen John Snow i Stoney-stammen: «Broder och systrar», började han, «vi är djupt bekymrade över situationen i världen och ser på det som händer i Irland och Vietnam. Kanske mycket sådant sker därför att vi som folk är själviska. Vi har glömt Skaparen. Kanske det är därför vi inte kommer överens. Tank hur vackert en skog är! Traden är olika — en del är höga, en del är krokiga, andra låga. De kan vara olika till färgen: svarta,

bruna, vita eller gula. Tillsammans är de en vacker skog. Varför? Darför att traden lyder Skaparens plan. Följer vi som folk Skaparens plan? Återigen måste vi lyssna till Den Store Andens röst. Ibland talar han genom vinden eller det skrattande vattnet eller genom en fågels sång. Det finns en mening med att vi fotts, och att Den Store Anden låtit oss befolka just den här kontinenten. Vi har något att säga till världen.»

Hövdingen Gordon Crowchild från Sarcee-stammen berättade om hur han första gången kommit till en liknande konferens 1958: «Jag var ju en ung tuppkyckling då. Jag hade en massa idéer, men det var inte de riktiga idéerna. Det har med moralisk upprustning betydde att lyssna inåt och ta vara på alla sina tankar. Man får en utmaning för livet. Frestelser finns där. Men det är bara att säga ja eller nej. Det har jag lärt mig i mitt jobb som hövding. Jag behöver leva med de här tankarna varje dag.»

En annan av Stoney-stammens hövdingar, Bill McLean, son till den Vandrande Buffeln,

fortsatte valkomsthalsningarna
 «Jag välkomnar er var och en, mina broder och systrar Vi ar i ett vackert land Det ar här som mina forfader slog sig ner långt innan de vita kom till trakten Som hovding kanner jag ansvar for mitt folk Jag ser ett stort behov av forändringar som behover goras både for vår egen framtid och andra folks framtid For oss indianer ar det svårt att leva i två kulturer, den indianska och den vita Vi moter en del orattvisor och fordomar Men jag skulle vilja saga att Gud kan ge oss vår ratta plats i samhället Mitt mote med moralisk upprustning betydde att jag började tanka pa ett nytt satt om mig sjalv, mitt folk och den ovriga världen Jag hade forut varit mycket overlagsen mot andra och bitter mot den vite mannen Nu har vi kommit till en punkt dar vi måste halla ihop om det som ar ratt »

For Maorifolket på Nya Zeeland talade fru Waka Tipoki

Hon gav en livfull bild av sitt eget hem med 11 barn «Jag skulle vilja saga något om att vilja ha mer och mer Jag tyckte att pengar skulle vara bra att ha, så jag tog ett jobb Det var en massa saker jag ville skaffa mig Och jag fick aldrig nog Så blev min aldste son dodad i en bilolycka Det fick mig att tanka Då beslut jag mig for att stanna hemma och strunta i pengarna Det ar familjens liv tillsammans som verkligen betyder något » For att få råd att resa till Kanada hade fru Tipoki sålt sin bil och flera av sina kor

Direktor Torsten Henriksson från Kiruna laste upp ett budskap till konferensen från två svenska samer, renagare Jovva Spik och konstnaren Lars Pirak från Jokkmokk Det nomadiska arvet ar gemensamt for Nordamerikas indianer och Nordens samer Budskapet lod «Vi samer ar en urgammal minoritet i Sveriges land Ett har vi lart oss i vår kamp på jorden

— att vara ledda av Gud innebar att lyssna till sanningen som ger oss styrka och som skall besegra jorden »

Hovdingen John Snow och hela hans familj satt på plattformen i sina fargstarka drakter Hovdingen gav gensvar till samernas budskap «Nu måste vi arbeta tillsammans med Den Store Anden som vår ledare for att fornya vårt nära samarbete med Moralisk upprustning » Han forklarade att fredspipan anvandes for att besegla överenskommelser och den respekteras som den hogsta symbolen i stamsamhället Darpa overrckte han en fredspipa som gåva till doktor Paul Campbell, en kand kanadensisk talesman for Moralisk upprustning

Dr Campbell svarade med att betona hur mycket han onskade att Kanada skulle bli en nation som verkligen ville lyssna till Gud, «så som våra indianska kolleger har uttryckt det »

Forts s 22

Torsten Henriksson från Kiruna laser upp ett budskap från två svenska samer vid konferensen i Banff i Kanada

Emiren av Kano från Nigeria och Osman Ibrahim Shum från Etiopien

CAUX, avspänningen, - och sedan

I Mountain House i Caux-sur-Montreux i Schweiz öppnades den 13 juli sommarens världskonferens för moralisk upprustning. Caux har alltsedan 1946 varit en mötesplats för människor från hela världen, som i en andlig och moralisk upprustning ser den enda lösningen på de problem som plågar och splittar enskilda människor och familjer, nationer och hela mänskligheten.

— Den största noden i världen är inte bristen på mat, utan bristen på tro, och hopplosheten inför framtiden. Det finns en trons hungersnod i världen som beror på att den stora massan av människor lever på ett sätt som inte svarar mot lapparnas beklannelse. Detta arbete för moralisk upprustning föddes utifrån denna kris och denna möjlighet. Det föddes i en kristid och har vuxit och mognat genom kriser.

De citerade orden yttrades i ett öppningstal vid Caux-konferensen av en ledande europeisk FN-diplomat. Bland åhörarna i den stora samlingsalen i Mountain House befann sig ett par hundra ungdomar från alla världsdelar, därav ett 60-tal från Sydostasien som nyligen turnerat i Europa med sångspelet «Song of Asia». Spelet kommer i höst att ges i Danmark och Norge och kan efter nyåret väntas till Sverige.

I sitt öppningstal tog den citerade FN-diplomaten upp de brännande frågorna om Europa och världen nu brottas med — inflationen och avspänningen.

— Inflation innebär att ta ut mer än man sätter in. På botten av problemet finns en moralisk dimension. Och här i Caux kan vi finna den katalysator vi behöver — en våg av osjälviskhet.

Talaren beskrev avspänningspolitiken som «att läsa upp en dörr eller att göra en mur lite lagre». Ingen människa kan ha någonting emot detta. Men vad kommer sedan? Kommer avspänningen att galla hela världen?

— Avspänning utan moralisk upprustning skulle kunna bli en uppjukning för ett maktovertagande. Men med moralisk

upprustning skulle avspänning kunna bli inledningen till en förändringsprocess i öst och väst som leder till befrielse från hunger och från kamp för existensen.

Talaren anknöt också till «Song of Asia», som just getts på teatern i Mountain House, och «dess tidlösa skönhet och aktuella sanning». Han underströk betydelsen av dess genomgående budskap att lyssna till den inre rosten. «Att lyssna till den rosten är kanske viktigare än att organisera ånnu flera toppkonferenser».

Närvarande vid öppnandet av världskonferensen var också

emiren av Kano, en av de främsta islamitiska ledarna i Nigeria. Han deltog med sin familj i konferensens inledande skede och i sitt avskedstal vände han sig särskilt till ungdomarna i «Song of Asia».

— De problem ni har åskådliggjort på scenen är inte speciella för Asien. De finns överallt. Men att ha fått se hur de olika nationer och raser, som ingår i gruppen, lärt sig att leva och arbeta tillsammans i harmoni är någonting som kan tjäna som modell för andra delar av världen.

— Om vi i Afrika kan hjälpa till med att föra budskapet från Caux ut i världen, så är vi redo att ta vår del. För att göra detta möjligt hoppas jag att så många som möjligt av vårt folk skall komma till Caux i sommar.

— Vad vi sett och upplevt här är någonting som vi tror verkligen kan hjälpa vårt folk att komma närmare människor av andra religioner, därför att moralisk upprustning är någonting som är tillämpligt på alla religioner. Må Allah välsigna och leda denna konferens och allt det ni kommer att arbeta med denna sommar, slutade emiren av Kano.

Bland övriga närvarande vid världskonferensens öppnande märktes exkung Michael och drottning Anne av Rumänien. Södra Afrika företrädde av en grupp svarta och vita deltagare.

Ett hundratal svenskar deltog i Caux-konferensen under den första tiodagarsperioden. Flertalet nordiska deltagare kom med särskilt arrangerade gruppresor.

Inom världskonferensens ram

ordnas i sommar som vanligt en rad mera speciella konferenser. Under den första veckan samlades präster och kyrkliga ledare från olika länder och kontinenter, och den 1—10 augusti hölls en konferens för konstnärer av olika kategorier. Under första veckan av september samlas representanter för industri och arbetsliv, och en särskild konferens för parlamentariker och andra politiskt engagerade planeras innan världskonferensen avslutas den 14 september.

Inslaget av ungdom har blivit allt mera markant under de senaste årens Caux-konferenser och alldeles särskilt denna sommar, då även plenarsessioner ofta letts och dominerats av ungdomar. Samtidigt kan det tilläggas att världskonferensen i Caux på ett säkerligen ganska unikt sätt överbryggar alla generationsklyftor.

Liksom förra sommaren har de unga deltagarna inom konferensens stora ram samlats i mindre grupper, för studier och för skapande aktiviteter, och till gemensamma föreläsningar och diskussioner.

När oxfordstudenten Denis Nowlan vid öppnandet av världskonferensen presenterade ungdomskurserna angav han som syfte «att knyta ihop ett nät av ungdomar från hela Europa som inte bara lär sig att tänka på ett nytt sätt utan också upptäcker nya sätt att leva tillsammans, och att exportera dessa erfarenheter ut i världen».

Ett 50-tal nordiska ungdomar, flertalet från Sverige, har deltagit i sommarens ungdomskonferenser i Caux.

Fram till månadsskiftet juli—augusti hade ett tusental personer från ett 40-tal länder deltagit i världskonferensen.

Nordbor tar avsked av Caux. Under sommaren har många gruppresor ordnats till konferenserna. Folk har på detta sätt kunnat resa när det passar dem bäst eller då deras specialkonferens pågår.

Hemgjort samhälle

DEKLARATION FRÅN HUSMODRAR

- VI AR TACKSAMMA** att de flesta av oss i Storbritannien har nog att äta och hålla oss varma med och tack samma till dem vars arbete gör detta möjligt
- VI VILL MÖTA** dagens svårigheter som en utmaning och inte låta vårt gnäll tynga andra
- VI VILL TA ANSVAR** för levnadsstandard och verklig lycka i familjer över hela världen. Har vi rätt att bli rikare varje år när så många är hungriga?
- VI ACCEPTERAR** att maten kommer att kosta mer. Vi är beredda att avstå från onödiga varor. Vi tänker kopa efter behov och inte efter begär eller samlingslust och vi ämnar omprova vad som är nog för oss.
- VI VAGRAR** att låta oförrätter, bitterhet eller låsta attityder i det förflutna bestämma vår framtid. Vi ämnar arligt ta på oss vår egen del av skulden till de nuvarande svårigheterna
- VI SÖKER VANSKAP** med nya människor av olika bakgrund och ras. Vi vill lösa konflikter med vänner och grannar genom att börja med oss själva
- VI VILL PROVA** vad som är rätt och vara beredda att stå för det och tala öppet om det
- VI TAR PÅ OSS** uppgiften att bygga en bättre värld för våra barn och barnbarn. Vi vet att detta inte kan ske utan en ändring av grundmotiven hos oss och till detta behovs Guds kraft. Det kommer att betyda en moralisk upprustning av vårt land för att befria det från begär, hat och fruktan. Vi vill börja med en förändring i oss själva och i våra hem

«Ett nytt samhälle är hemgjort», skulle man kunna sätta som motto för sammankomsten i Royal Festival Hall i London den 4 juni i år, då mer än 2000 människor, de flesta husmodrar, mottes för att deklarerat sina standpunkter och sitt ansvar i nationens kritiska situation. Bakgrunden till samlngen var ett traktat med rubriken «Deklaration från husmodrar», som tidigare författats av två engelskor, Kristin och Erica Evans, och sedan spritts runt landet i över 30 000 exemplar. Traktaten återges i översättning här i denna utgåva. En ung svenska, som vistas i England, rapporterar från mötet.

Med anledning av det internationella kvinnoåret hade en dam i London redan för ett år sedan fått idén att hyra Royal Festival Hall för att kvinnor från hela landet skulle kunna motas och ge uttryck för vad de ser som sin uppgift i dagens samhälle. I februari i år hade hon fortfarande ingen visshet om hur det hela skulle gå till, eftersom inga kvinnoorganisationer ville stödja henne. Men en liten tid därefter fick hon i sin hand «Deklaration från husmodrar» och innehållet där stämde precis med vad hon ville ha uttryckt i Royal Festival Hall den 4 juni. Erica och Kristin Evans, båda jordbrukarhustrur och författare till deklARATIONEN, var villiga att ställa upp med sina vänner i moralisk upprustning.

Det var en internationell och omväxlande skara kvinnor plus en och annan man, sammanlagt

inte mindre an 47 personer, som hann tala under motet, vilket varade från klockan 11 till klockan 16, med avbrott för lunch. Folk från alla delar av Storbritannien hade kommit för att lyssna och ta del av Delegationer från Schweiz, Holland, Frankrike och Tyskland samt den resande styrkan «Song of Asia» hade kommit speciellt för att ge sin övertygelse inför kvinnöåret.

Forsta talare var fru Maisie Croft från Sheffield. Hon berättade hur hon i sin hemstad samlat in ris till svältande människor i Bangladesh. Två ton ris fick hon ihop genom att gå från dorr till dorr med en plastpåse i ena handen och en kopp och ett exemplar av «Deklaration från husmodrar» i den andra. Sen transporterade hon ri-

set med hjälp av sin man och två studenter till hamnen i Liverpool där det fick plats på ett skepp som just skulle gå till Bangladesh.

Fyra medlemmar av familjen John Vickers från Leeds berättade hur de funnit enhet och som familj kämpar för en ny värld. Mor i huset sade att det är mycket lättare att tillreda måltider och hålla reda på barnens laxor än att kämpa för barnens karaktarsfostran och reda ut deras förhållanden till varandra. För att kunna göra det behöver hon ha disciplin i sitt eget liv och den extra timme hon ger varje morgon till att lyssna till Gud är oerhört värdefull för den disciplinen.

En annan hemmafru, Juliet Boobbyer, började sitt anförande med att citera G. K. Chester-

ton: «Narsomhelst vår civilisation behöver katalogisera ett bibliotek eller upptäcka ett nytt solsystem eller liknande småsaker, tillsätter det sina experter. Men när den vill ha något riktigt allvarligt gjort, väljer den tolv vanliga människor.»

Hon fortsatte: «Vi har allvarliga saker att ta itu med idag. Vi måste bygga ett nytt samhälle och använda oss av de instrument som Gud givit oss. Guds ledning och moraliska normer.»

Kvinnans största roll har alltid varit att skapa och frambringa liv, ofta i smarta. Det är en roll i kompanjonskap med mannen och given av Gud — så som ett barn är, så är en nation. Ett nytt samhälle är hemmagjort.»

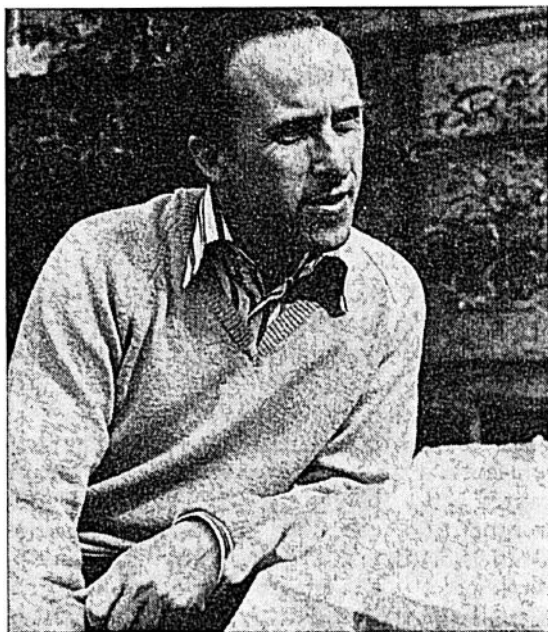
Ingrid Rengfelt

Mer än 2 000 människor samlades i Royal Festival Hall i London för att deklarerat sin ståndpunkt och sitt ansvar för utvecklingen i England. Huvudparten av de närvarande var husmodrar.

Dramatik som väcker liv

Det sags att det som fordras för att skriva bra skådespel är, förutom talang, att man känner till teatern och dess värld från insidan. Hugh Steadman Williams började med att skota bandspelaren och göra i ordning te till skådespelarna. Sedan dess har han sysslat med det mesta både på och bakom scenen på Westminsterteatern i London. Under ett besök i Norge fick NVIBs medarbetare ett samtal med honom.

Hugh Williams

Han har skrivit två skådespel för radio som sants i BBC och det tredje är just klart. Själv räknar han skådespelet *The Fire* som sitt bästa. Det handlar om sanningens villkor i ett land i väst där det — officiellt — inte existerar någon censur.

Tillsammans med Alan Thornhill skrev han *Return trip*, ett realistiskt skådespel om narkotikamissbruk. Det gjorde starkt intryck på dem som såg det i Caux i Schweiz förra året framfört av en grupp från Westminsterteatern. Specialföreställningar har nyligen getts för högre skolor i London. — Men egentligen är det en familjepjas, säger Hugh Williams.

— Den handlar om hur vi alla behöver frigöras, men inte nödvändigtvis från narkotika. Det kan vara föräldrars önskan efter bekvämlighet eller behov av kontroll eller en fin fasad utåt, som å andra sidan väcker reaktioner hos de unga.

— Poängen med mina pjaser är inte så mycket att tala om för folk vad de skall göra som att väcka liv i dem. Innan man kan få människor till att ändra på något, så måste de vilja göra det. Teater rör sig egentligen om känslor och förhållanden mellan människor. Jag önskar att skriva något som inte bara återger livet som det är, men som visar ett hopp om hur det kunde levas, om man tar nästa steg till förvandling.

— *Har du några kommentarer om den uppsökande teatern och grupp-teatern?*

— Jag tror att de kopierar. Moralisk upprustnings teater. Vi arbetade i den genren redan för 30 år sedan. Det som bekymrar mig i den typen av teater idag är dess tendens att vara nedlåtande och docerande. «Vi vet hur det skall vara och nu skall ni där nere få hora.» Jag tror det är farligt att göra teatern för kategorisk och pro-

pagandistisk. «Till syvende och sist» kommer det att få motsatt verkan och driva folk bort från teatern. Detta uppeggas också lätt bitterhet och enligt min mening skapar det fler problem än det löser. Det är inte svårt att visa exempel på orattfärdighet, men det är svårt att visa vägen till en lösning.

— Jag skulle önska att kyrkan och de kristna på nytt började använda dramatiken precis på samma sätt som kyrkan gjorde under medeltiden. I många länder går folk inte i kyrkan längre. Därför måste kyrkan uppsöka folket. Den uppsökande teatern kan få en ljus framtid om den används på ett riktigt sätt. Men då måste enligt min mening både producent och skådespelare först och främst visa omsorg om åskådarna. De kan inte använda publiken i ett politiskt eller ideologiskt spel. Målet måste vara

Forts s 22

Kort nytt

PANCHGANI, INDIEN

132 ungdomar från skolor, colleges och universitet från olika delar av Indien, samlades under tiden 24/5—2/6 till en konferens för «Morgondagens ledare» i Panchgani. Nagra bombaystudenter hade tagit initiativet till sammankomsten. Konferensen var ämnad för de människor som

- vill skapa framtiden
- har trottnat på status quo
- har bestämt att förändra saker och ting och som har modet att börja i sina egna liv

I gruppdiskussioner tog man upp frågor som, studenternas ansvar i samhället, korruptionen i skolor och universitet, hur man kommer tillrätta med generationsklyftan och skillnaden mellan fattiga och rika, samt slutligen kvaliteten av ledarskap som behövs i världen idag.

SONG OF ASIA I NORDEN

Det asiatiska sångspelet *Song of Asia* kommer eventuellt att besöka Norge och Danmark i september. Tanken är att göra detta till en nordisk samaktion vilket medför att en grupp svenskar reser dit för att förbereda och arbeta för *Song of Asia* tillsammans med norrman och danskar.

WINTERTHUR, SCHWEIZ

I industristaden Winterthur gjorde *Song of Asia* det första av sina två framträdanden i den tysktalande delen av Schweiz. En entusiastisk publik på 1400 personer såg spelet i Roemertorteatern. Förutom schweizare bestod publiken av tibetaner, vietnameser och japaner bosatta i Winterthur. En grupp studenter från Winterthur med omnejd kom också till foreställningen. En tibetan sade efteråt: «Vi kommer aldrig att glomma denna foreställning. Vi förstod vad som har hant och vad som kommer att handa i framtiden. Ni har gjort ett djupt intryck på oss. Det viktigaste i ert budskap är att ni lär människor att föråta». Han avslutade med att säga: «Vi tibetaner kommer att be för att ni når era mål och att denna idé ska nå ut till hela världen». Tidningen *Der Landbote* som är den största dagstidningen i Winterthur med omnejd skrev: «Denna markliga musikal gav ett kraftfullt budskap till en stor intresserad publik». Den fortsätter: «Den oerhort skickliga och valtranade gruppen gav en bra

inblick i det vardagliga livet i Asiens länder. Tidningen betonade den hogklassiga regin och koreografin samt de musikaliska arrangemangen som man ansåg mycket bra.

GENEVE

Ett antal delegater från den Internationella arbetsorganisationen (ILO) i Genève kom till Caux för att se sångspelet *Song of Asia*. En delegat från Angola yttrade vid detta tillfälle: «Vårt folk är mitt i en kampsituation. Med denna moraliska hjälp kan vi komma fram till full självständighet i november. Vi är övertygade om att med kärlek och en anda av broderskap kan vi nå fram till en ny värld där människovärdet och rättvisan finns för alla. Det är med detta för ögonen som jag vill vara med i kampen för moralisk upprustning».

FISK

Ett ton djupfryst fisk har donerats till sommarkonferensen i Caux från en fiskerifirma i Nordnorge som transporterar ner fisken med långträdare. I Caux raknar man med att denna gava ska tacka hela sommarens behov av frusen fisk.

AUCKLAND, NYA ZEELAND

Te Okanga, en maorier från Nya Zeeland har tagit initiativet till en konferens i Auckland som kommer att äga rum på en *marae* (maorisk motesplats). Arbetsgrupper, seminarier, filmer och skådespel utgör en viktig del i konferensens program. I inbjudan presenteras vad man tillsammans vill skapa: «En helt ny sorts undervisning som kan leda världen på rätt kurs igen, som bygger familjegemenskap, karaktär och ansvar i hem, skola och i nationellt perspektiv. Ledd av Gud kan den vanliga människan göra extraordinära ting». Tiden för konferensen blir 28/8—1/9.

BANFF, KANADA

Ett meddelande från Kanadas premiärminister Pierre Trudeau skickades till en konferens som hölls i Banff, Kanada. Budskapet lød: «Var vanliga och ta emot mina hälsningar och valgångsönskningar till alla som har en del i moralisk upprustning, speciellt till er som samlas i Banff idag. Era världsvida ansträngningar i mänsklighetens tjänst och målet med att nå global förståelse är lika valbara som de är uppskattade. Måtte era ideal förverkligas».

Det skrattande

Forts fr s 15

«Vi skulle bli ett folk som lyssnar till Den Store Anden», fortsatte han, «i hemmen, på styrelsemotena, på fackliga moten och kommunfullmaktiges sammantraden, i landstingen och i regeringen. På den grundvalen kan vi se en ny civilisation utvecklas. Den bygger på absoluta moralnormer och Guds ledning, genom daglig förvandling i människors hjartan. På så sätt kan vi ersätta materialismen som förstör vårt samhälle och våra barn. Kan Guds plan för vad vår kontinent har att ge till den övriga världen vara mindre än så?»

Moten i

Forts fr s 9

tillsammans utan hansyn till ras i de afrikaner vi motte som fick mig att förstå vilket ansvar en genuin förändring av förhållandena från de styrandes sida skulle vacka i Rhodesia

Inte minst från deltagande sydafrikaner fick dessa tendenser stöd. «Jag är precis som mitt eget land, arrogant, obojlig, självrattnadig, materialistisk och bitter», sade fru Marie van Selm som tillhör en pionjärsläkt bland boerna. «Om inte Gud får ta i tu med oss varje dag så Gud hjälpe oss»

Det finns en del av oss i Sydafrika som tror att vi kan behålla status quo med hjälp av vapen. Det kommer inte att leda till någon lösning. Andra tror att vi skall lyckas genom att sprida goodwill. Men goodwill är alltför liten och kraftlös för att uträtta något som helst i dagens läge. Vi behöver den visdom och vägledning Gud

Dramatik

Forts fr s 20

att hjälpa varje enskild bland publiken att finna sin bestämelse och väg i livet

— Till sist skulle jag vilja säga att jag lart en hel del av Peter Howard som var journalist och dramatiker. Genom att arbeta både som skådespelare i och som instruktör för flera av hans pjäser har jag lart först och framst något om oräddhet och direkt arligt språk. I en cynisk miljö gick Peter Howard själv till offensiv med sanningens, hoppets och trons vapen. Det är detta vi behöver idag också.

ERH

Allsmäktig kan ge oss» Och hon tillade att hon gärna skulle tjana under en man som Chief Mangope som Sydafrikas statsminister. Chief Lucas Mangope är chefsminister för Bophuthatswana homeland i Sydafrika och talade tidigare på konferensen.

Valdiga krafter är i rörelse i Rhodesia. En kraftmatning kommer att gå mot sin klimax. Och en radikal förändring av förhållandena är oundgänglig. Ingen utomstående kan beskriva hur Rhodesias folk skall lösa situationen. Men ett är klart. Utan att en fullständigt ny dimension kommer in återstår bara ett blodigt inbordeskrig, där båda parter får lida, och troligen den afrikanska befolkningen mest.

«Jag har lart den största av alla vetenskaper — den att lyssna till Gud. Våra problem är nu sådana att vi behöver människor som är beredda att lyssna, så att Gud kan ge den inspiration som finns i hans vägledning», sade dr Gabellah

Norge inbjuder

Forts fr s 11

Den röda tråden i Song of Asia är «den inre rosten», som talar till var och en som arligt vill lyssna. I flera scener visas det hur ett arligt sökande efter «vad som är rätt» har varit den faktor som gett lösningen på konflikter i Papua, i nordöstra Indien och i indiska byar. Skådespelet har revyform och den långa raden av scener är sammanbunden till en helhet. Asiens rika kultur har en stor plats genom sång, dans, musik, pantomim och dekorationer.

Vi har ett valgrundat hopp, skriver Ny Verden, att gruppen tackar ja till inbjudan att komma till Norge under senare delen av september. De närmare detaljerna kring besöket håller nu på att utarbetas.

För oss i Norge kan Song of Asia bli en impuls till ett större perspektiv och ett större engagemang i världen. Det rör sig inte bara om ett skådespel, utan om motet med människor som själva offerar och satsar allt för en värld där det råder rättfärdighet och där det finns nog för allas behov.

Gruppens besök i Norge kommer att kräva mycket av ekonomisk och praktisk hjälp från många. Det kommer att behövas hem, där gruppens medlemmar kan bo, mat, bilar, busar och teaterlokaler, slutar Ny Verden.

Vågar vi som lever utanför Rhodesia satsa på den samma möjlighet som en del man nu mitt i problemen, trots allt gör, man som «provat alla slags strategier» och bättre än någon annan vet vad situationen kräver?

Finn Harald Wetterfors

ACEROLA PLUS

Naturligt C-vitamin

från Acerola Korsbar, Nypon, Svarta Vinbar och Paprika

Acerola Plus tillverkas i tropikerna Acerola Korsbar växer i Västindien Frukten är 28 gånger rikare på C-vitamin än apelsin

Redan 1945 lade professor Asenjo fram de vetenskapliga bevisen om fruktens enastående höga C-vitaminhalt

ACEROLA PLUS säljs som tabletter och instantdryck i HALSKOSTAFFARERNA

Goda tuggbara tabletter i förpackningar om 50 st, 100 st, 250 st och 750 stycken C-vitamin-halt 100 mg per tablett Finns även i starkare dosering 300 mg och 500 mg per tablett

Som instantdryck osotad 2000 mg per tesked och sotad 1000 mg per tesked

JUST NU SALJS ACEROLA PLUS om 40 tabletter och 100 tabletter på TREVLIGT PRESENTGLAS
Pris 40 st 8 90 — 100 st 15 70

IMPORT Naturprodukter. Storgatan 4 - 703 61 Örebro, tel 019/18 33 60
Aven postorder expedieras — om inte Acerola Plus finns på er plats

Civilingenjör
Lennar Sjogren
Trosenäs Gård
S-660 52 EDSVALLA
Svea 1 e

BÅTPLANER?
Rådfråga
Båt-PONTUS
Goteborgs
Frihamn
Tel: 031-51 07 04

Båt
PONTUS